

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izahaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hitv. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisni se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ožnanila se plačuje od navadne vrstice, če so natane enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem marcijem poteklo je naročnikom četrletnikom naročilo. Prosimo torej, naj se podvizajo nadaljejnjo naročnino doposlati, da se jim dopošiljanje lista ne pretrga ali ustavi. List stane do 1. julija 65 kr., do 1. oktobra 1 fl. 30 kr. in do konca leta 1 gld. 90 kr. — Naročnina, nova in zastala, naj se nam pošlje po poštinih nakaznicah.

Upravnistvo.

Naše porote.

V 352. seji poslanske zbornice so poslanci dr. Gregorec in tovariši stavili naslednjo interpelacijo:

Meseca decembra lanskega leta je pred celovško poroto stala slovenska kmetica Frančiška Žerjav, tožena, da je umorila dva svoja moža. Pozvanih je bilo iz povsem slovenske pokrajine Kotlje do 60 prič, katerih večina je nemškega jezika popolnoma nezmožna. Med 36 porotniki in 9 namestniki, izžrebanimi za tisto porotno zasedanje, pa so bili samo trije, ki so znali nemški in slovenski, velika večina mož te porote je torej znala samo jeden jezik, namreč nemški.

Sodniki so bili deželno-sodni svetovalec Wagner kot predsednik, deželno-sodni svetovalec Walter in sodni pristav Bouvier kot votanta. Ti trije sodniki znajo le jako malo slovenski, dočim njih namestnik sodni pristav grof Wagensperg slovenski sploh ne zna. Posebno čudno pa je to, da je bil v tem slučaju tožnik državnega pravdnika namestnik Winkler, ki je slovenskega jezika popolnoma nezmožen. Poklicati je bilo treba tolmača, nekega Wedana, kateremu nihče ne more priznati toliko znanja obeh jezikov, nemškega in slovenskega, kolikor ga je treba v sodne namene in še pri tako težkem kriminalnem slučaju. Mož nima višje šolske omike, govori neko slovensko lokalno razrečje, bil je prej trgovski pomočnik in je pozneje kot trgovec ponesrečil. Ne gledé na to pa je naravnost gorostasno, da v slučaju, ko gre za življenje in za smrt, posreduje pri sodbi tolmač dvomljive sposobnosti.

Ta sodna obravnava, katero je popisal celovški »Mir«, potrjuje vnovič, kako je v nasprotju z veljavnimi zakoni in idejami o pravni državi sodna praksa pri celovški poroti, da namreč slovenske obtožence in slovenske priče zaslišavajo in sodijo možje, ki so nezmožni slovenskega jezika in znajo samo nemški. Jdnake nezakonite razmere so tudi pri porotnem sodišču v Celju.

Teh nezdravih razmer so kriva v prvi vrsti politična oblastva, ker se ne držé določeb paragrafov 5, 9, 10, 14 zakona z dne 23. maja 1873. drž. zak. št. 121, nego jih prezirajo. Po § 5. rečenega zakona je postaviti v imenik vse tiste osebe, ki so za mesto porotniško

zakonito sposobne in pristaviti, katerih deželnih jezikov so zmožne in kateri jezik največ govore. Na to določbo se občinski predstojniki dosti premalo ozirajo.

Istega zakona § 9. in 10. določata za okrajna glavarstva in za avtonomne mestne občine Celovec, Celje, Ptuj in Maribor: zaznamovati v prvotnem imeniku tiste, ki se jim v večjezičnih deželah vsled jezikovne zmožnosti vidijo za mesto porotnikov seosebno sposobni. To pa pri porotnih sodiščih v Celovcu in v Celju niso tisti, ki znajo samo nemški, ampak očitvidno le tisti, ki so zmožni obeh deželno navadnih jezikov, torej nemškega in slovenskega. Politična oblastva torej v večjezičnih sodnih okoliših celovškem in celjskem ne delajo zakonito, če se omeje na opomnjo, da so dotične osebe zmožne nemškega jezika. Morebitni ugovor, da ni dovolj nemškega in slovenskega jezika popolno zmožnih oseb, je ničev. V Celovcu je za poroto za celo leto dovolj 216, v Celju 324 takih oseb.

Oziraje se na to in sklicuje se na § 14. zakona z dne 23. maja 1873. drž. zak. št. 121, kjer se izrecno pravi, da mora po § 11. istega zakona določena komisija sestaviti letni imenik tako, da iz prvotnega imenika izbere tiste osebe, ki so v zmislu § 9. najsposobnejše in najvrednejše za mesto porotnika, vprašajo podpisanci:

Ali hoče g. pravosodni minister delovati na to, da se bodo pri sodiščih v Celovcu in v Celju pri sestavljanju imenika porotnikov točno izvrševale določbe zakona z dne 23. maja 1873. drž. zak. št. 121, nanašajoče se na jezikovno mešane sodne okoliše, zlasti tudi s strani dotičnih komisij?

Mane, tekeli, fares.

Te tri besede je zapisala nekdanja skrivna roka na steno dvorane, kjer se je gostil babilonski kralj s svojimi velikaši. Te tri besede se pišejo tudi dandanes na dvorane sedanjih bogatašev in velikašev. Roka pa, ki piše, ni le ena, temveč tisoč in tisoč jih je žilavih rok delavcev, ki so združeni v društvih socialnih demokratov. Pri volitvah l. 1871. prišlo jih je na Nemškem na volišče 124.700; l. 1893. pa že 1.730.000 mož. Koliko je socialistov v Avstriji, lahko prilično sklepamo iz tega, da ima njih dnevnik »Arbeiter-Zeitung« okoli 30.000 naročnikov. Tudi med nami Slovenci jih ni malo. Od Nemcev smo sprejeli liberalizem, dosledno je, da se je rodil med nami tudi njegov sinček: socializem.

Čudno! Rašno, ko sem zapisal zadnjo besedo, stopi v sobo majhna deklica, nižja kot je letošnji sneg. Oče njen je delavec, pa leži že dalj časa bolan. »Atek Vas lepo prosijo, če bi Vam bilo mogoče, jim še kaj pomagati«, mi reče z milim glasom. — »Tako, ali so še